

Anti-Pestprotocol obs de Voorzaan Zaandam

Inhoudsopgave

Inleiding.....	blz. 3
Doel.....	blz. 4
Voorwaarden.....	blz. 4
Verschil tussen plagen en pesten.....	blz. 5
Aanpak pestgedrag.....	blz. 6
- Hulp aan de pester	blz. 7
- Hulp aan het gepeste kind.....	blz. 7
- Hulp aan de zwijgende middengroep	blz. 8
- Hulp aan ouders	blz. 9
Stappenplan anti-pestprotocol	blz. 10
Links	blz. 11

Inleiding

Dit anti-pestprotocol is gemaakt in samenwerking met het team en de MR van obs de Voorzaan en wordt door alle geledingen onderschreven.

Wij vinden het op onze school belangrijk dat pesten zo goed mogelijk wordt aangepakt. Vandaar dit anti-pestprotocol. In dit anti-pestprotocol beschrijven we welke stappen er genomen worden en wie hiervoor verantwoordelijk is.

Wij werken op onze school met het programma "De Vreedzame School". Dit is een compleet programma voor basisscholen om te werken aan sociale competentie en democratisch burgerschap. Het beschouwt de klas en de school als een leefgemeenschap, waarin kinderen zich gehoord en gezien voelen, een stem krijgen en waarin kinderen leren om samen beslissingen te nemen en conflicten op te lossen. Kinderen voelen zich verantwoordelijk voor elkaar en voor de gemeenschap en staan open voor de verschillen tussen mensen.

Door te werken met "De Vreedzame School" leren we kinderen normen en waarden en met elkaar omgaan op een goede manier, zowel binnen de school als in de buurt. Hierdoor proberen we pestgedrag te voorkomen.

Mocht er toch pestgedrag voorkomen, kunnen we altijd terugvallen op het anti-pestprotocol en zo het pesten een halt toe roepen.

Dit anti-pestprotocol is goedgekeurd en ondertekend door alle geledingen op 20 december 2013 te Zaandam.

Namens het team

G. Pérez

Namens de MR

E. Schoofs

Dit anti-pestprotocol heeft als doel:

- Alle kinderen moeten zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.
- Door regels en afspraken zichtbaar te maken, kunnen kinderen en volwassenen elkaar aanspreken op deze regels als er zich ongewenste situaties voordoen.
- Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met plezier naar school te gaan.
- Leerkrachten, leerlingen, ouders en de medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit anti-pestprotocol.

Voorwaarden:

Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/ verzorgers (hierna genoemd: ouders).

De school moet proberen pestproblemen te voorkomen.

Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten regelmatig met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt. Aan het begin van elk schooljaar worden met hen nieuwe regels vastgesteld die gedurende het hele schooljaar steeds opnieuw onder de aandacht worden gebracht. Ook aan cyberpesten wordt aandacht besteed, omdat dit steeds meer voorkomt.

Wanneer pesten optreedt, moeten leerkrachten dat (in samenwerking met de ouder) kunnen signaleren en bespreekbaar maken. Tegen het pesten wordt duidelijk stelling genomen.

Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert, dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig.

De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.

Wat is het verschil tussen plagen en pesten?

Plagen is niet hetzelfde als pesten.

De verschillen zou je zo kunnen aangeven:

Plagen	Pesten
Gelijkwaardigheid	Machtsverschil
Wisselend "slachtofferschap"	Hetzelfde slachtoffer
Humoristisch	Kwetsend
Af en toe	Vaak/voortdurend

Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

- altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen
- zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- briefjes doorgeven
- beledigen
- opmerkingen maken over kleding
- isoleren
- buiten school opwachten, slaan of schoppen
- pesten via internet en/of sociale media
- op weg naar huis achterna rijden
- naar het huis van het slachtoffer gaan
- bezittingen afpakken
- schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer

Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- een problematische thuissituatie
- voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
- voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
- voortdurend met elkaar de competitie aangaan
- een voortdurende strijd om de macht in de klas of in de buurt
- het ontbreken van weerbaarheid.

We doen allemaal wel eens iets (al dan niet bewust) wat een ander niet bevalt. Echter, wanneer de ander aangeeft dat dit moet stoppen en je gaat toch door, dan spreken we van pesten.

Hoe pakken we pestgedrag aan

Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost, maar worden uitgesproken.

We volgen de lessen uit de methode: "De Vreedzame School".

- Aan de orde komen: veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies en conflicten, op de goed manier voor jezelf opkomen. etc.
- Aan het begin van het schooljaar worden in elke de groep de groepsregels met elkaar bedacht, er worden afspraken gemaakt over omgaan met elkaar.

Andere werkvormen zijn ook denkbaar zoals: groeps gesprekken, spreekbeurten, rollenspelen en groepsopdrachten.

Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen in school en op het plein wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten en ouders horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.

Een effectieve methode om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, is het afspreken van regels voor de leerlingen.

SCHOOLREGELS VAN OBS DE VOORZAAN:

1. Iedereen is anders en dat mag.
2. Ik ben aardig en behulpzaam.
3. Ik ben rustig in school.
4. Ik zorg dat de school netjes blijft.
5. Ik kom op tijd.

De schoolregels hangen op een goed zichtbare plek in de gangen. Kinderen maken in hun eigen groep in overleg met de leerkracht aan het begin van het schooljaar een aanvulling op deze vastgestelde schoolregels. Die aanvulling wordt opgesteld door en met de groep, dit zijn de zogenaamde groepsregels. Zowel schoolregels als groepsregels worden zichtbaar in de klas opgehangen.

Naast de schoolregels hebben we extra afspraken:

- Je mag niet klikken, maar...als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt er zelf niet uit, dan mag je hulp aan de leerkracht vragen. Dit wordt niet gezien als klikken.

- Een tweede stelregel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.
- School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te lossen. Bij problemen van pesten zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid nemen en indien nodig overleg voeren met de ouders. De inbreng van de ouders blijft beperkt tot het signaleren en aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties aan de leerkracht en tot het ondersteunen van de aanpak van de school.

De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester altijd in overleg met de ouders en indien nodig met externe deskundigen.

Hulp op groepsniveau

Leraren hebben een sleutelrol in de aanpak van het pesten. Zij zijn de eerst verantwoordelijken voor de aanpak van het pesten. Het is belangrijk dat zij pesten vroegtijdig signaleren en effectief bestrijden. De leraren worden ondersteund door de Intern Begeleider die, als het nodig is, ook buiten de klas met individuele kinderen of met groepjes kinderen aan de slag gaat.

Hulp aan de pester

De procedure start met een gesprek met de pester. In dit probleemoplossend gesprek gaan we op zoek naar de oorzaak van zijn pestgedrag en laten hem nadenken over wat zijn gedrag voor de gepeste betekent. We laten zien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste en welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft. Dit koppelen we aan afspraken met evaluatiemomenten. We bespreken hoe en wanneer hij excuses kan aanbieden. Het advies is om de pester de komende tijd de gelegenheid te bieden om zijn leven te beteren, alvorens zijn ouders bij zijn wangedrag te betrekken. Natuurlijk is dit wel afhankelijk van de ernst van het pestgedrag.

Hulp aan het gepeste kind

Uiteraard moet ook hulp aan het slachtoffer worden geboden. Dit doen we door:

- Medeleven tonen, luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest?
- We vinden het belangrijk om de gepeste leerling weerbaar te maken. Dit doen we door:

- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten. We benadrukken dat huilen of heel boos worden juist vaak een reactie is die een pester wil uitlokken.
- We zoeken en oefenen met de gepeste leerling hoe je op een andere manier kunt reageren.
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s)
- Het gepeste kind niet over beschermen door bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind in een uitzonderingspositie, waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

Kinderen die voortdurend worden gepest, kunnen op verschillende manieren reageren. De meeste kinderen worden passief en zitten er duidelijk mee. Een enkel gepest kind gaat zelf uitdagen.

Beide vormen van gedrag zijn 'aangeleerd', in de zin van 'reacties op uitstoting'. Dit gedrag kan ook weer afgeleerd worden.

In dit geval zijn bijvoorbeeld sociale vaardigheidstraining, op zelfverdediging, kanjertraining goede interventies om de weerbaarheid te vergroten.

Hulp aan de zwijgende middengroep

Om de zwijgende middengroep tot bondgenoot in de strijd tegen het pesten te maken zijn de volgende acties mogelijk:

- Pesten aan de orde stellen in de klas, bijvoorbeeld door aandacht voor dit anti-pestprotocol en het onderwerp regelmatig terug te laten komen. Telkens in andere bewoordingen en ook gebruikmakend van verschillende werkvormen.
- Als een leraar met de klas spreekt over pesten, is het raadzaam geen peestsituatie in de klas als uitgangspunt te nemen, maar het onderwerp daar bovenuit te tillen. Gebeurt dit niet dan kan de klas het probleem ontkennen, bagatelliseren, het slachtoffer de schuld geven of zeggen dat het maar een grapje is. Of de pesters gaan het slachtoffer voor zijn klikken bestraffen.
- Via rollenspel het buitengesloten zijn aan den lijve ondervinden.

Hulp aan de ouders

In de brochure "Pesten op school, hoe ga je er mee om?" staan de volgende adviezen:

De ouders

In deze fase zal de leerkracht of de intern begeleider, afhankelijk van de ernst van de zorg, de ouders op de hoogte stellen. Desnoods zal er een door school georganiseerd gesprek plaatsvinden met alle ouders uit de groep om te praten over de oplossing. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing. De leerkracht biedt altijd hulp aan het gepeste kind en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

Ouders van het gepeste kind

- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans om weleens gepest te worden.
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport of laat het een weerbaarheidstraining volgen.
- Steun uw kind in het idee dat er een oplossing voor het pesten kan komen.
- Houd contact met school; informeer en overleg met elkaar.
- Kijk naar de oorzaken van het pesten.

Ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.
- Denk er eens over na wat u zoal bespreekt aan tafel, bedenkt u zich dan dat kinderen heel veel horen en opslaan!

Stappenplan anti-pestprotocol

Iedere melding van pestgedrag dient serieus genomen te worden.

Op het moment dat een leerling, een ouder of een leerkracht melding maakt van pestgedrag worden de volgende stappen ondernomen. Deze stappen zijn erop gericht om het pestgedrag zo snel mogelijk te stoppen.

Stap 1

De leerkracht heeft een afzonderlijk gesprek met de leerling die pest (de pester) en de leerling die gepest wordt (de gepeste). Aan de hand van zo concreet mogelijke voorvallen uit het recente verleden wordt een analyse gemaakt en de ernst van de situatie ingeschat. Indien wenselijk kan de leerkracht de ib-er op de hoogte stellen. Het team wordt op de hoogte gesteld van het pestgedrag i.v.m. toezicht op het plein e.d.

Stap 2

De leerkracht heeft een gezamenlijk gesprek met de pester en de gepeste. Het probleem wordt duidelijk en helder geformuleerd. In overleg met beide partijen worden concrete afspraken gemaakt om pestgedrag tegen te gaan/ te stoppen. Als er meerdere kinderen uit de groep betrokken zijn bij het pestgedrag zal de leerkracht klassikaal aandacht schenken aan het probleem, waarbij gebruik gemaakt kan worden van beschikbare methoden. Er zal benadrukt worden dat alle kinderen zich veilig moeten voelen op school. Het melden van pesten is geen klikken. Angst om zaken te melden zal moeten worden weggenomen. Binnen één week vindt de eerste evaluatie plaats. De leerkracht zal nauwkeurig observeren.

Stap 3

In geval dat ouders melding hebben gemaakt van pestgedrag wordt teruggekoppeld naar de ouders. Er worden mededelingen gedaan m.b.t. de afspraken. Met de ouders wordt afgesproken dat er na de volgende evaluatie weer contact opgenomen zal worden.

Deze stap zal ook worden genomen als de leerkracht de situatie als 'ernstig' inschat, zonder dat ouders melding hebben gemaakt.

Stap 4

Gesprek met pester en gepeste (de leerkracht kan zelf inschatten wat het beste is: gezamenlijk of afzonderlijk). Is het gelukt om de afspraken na te komen?

Zo ja: dan de afspraken handhaven/bijstellen en een volgend gesprek over twee weken.

Zo nee: analyse opstellen, waardoor het mis is gegaan.

Leerkracht overlegt met ib-er. Er wordt een handelingsplan opgesteld voor de komende twee weken. Team wordt hiervan op de hoogte gebracht.

Dit wordt met de ouders gecommuniceerd.

Stap 5

Na twee weken is er opnieuw een gesprek tussen leerkracht en leerling. Verslag wordt uitgebracht aan ib-er. Zijn de effecten positief, dan langzamerhand afbouwen.

Zo niet: nieuw handelingsplan opstellen, waarbij ook externe deskundigheid ingeschakeld kan worden.

Opmerkingen:

1. Alle concrete acties en afspraken worden door de leerkracht vastgelegd in de klassenmap en het actiejournaal.
2. Acties en afspraken dienen erop gericht te zijn het pesten onmiddellijk te stoppen en het gedrag te veranderen.
3. Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de Schoolbegeleidingsdienst, de schoolarts van de GGD of schoolmaatschappelijk werk. Het kan ook worden besproken in het GZT (Groot Zorgteam).

Eventueel kan er besloten worden om een stap 6 te ondernemen:

Stap 6

Gesprek met alle ouders uit de groep over het pestprobleem in de groep. Dit met name als er sprake is van een grote zwijgende groep onder de klasgenoten die niet op het pestgedrag reageert of durft te reageren.

Dit gesprek wordt geleid door een directielid of door de intern begeleider. De leerkracht(en) van de groep zijn op deze avond aanwezig..

Doel: informatieverstrekking en wat kunnen ouders doen om het gedrag te beïnvloeden? Er zal ook gestimuleerd worden dat ouders onderling contact zoeken.

In het uiterste geval kunnen in goed overleg met alle partijen (leerkracht, team, ouders, ib-er en directie) nog twee stappen gezet worden:

Stap 7

Een leerling (pester of gepeste) wordt tijdelijk in een andere groep geplaatst. Ook het (tijdelijk) plaatsen op een andere school behoort tot de mogelijkheden.

Stap 8

De pester wordt geschorst voor maximaal vijf dagen.

Mocht dit meerdere keren noodzakelijk zijn dan zal er met Zaanprimair worden overlegd of er een verwijdering procedure voor de pester(s) in gang kan worden gezet.

Links voor bruikbare adressen bij pesten

- www.pestweb.nl

Website van het APS met informatie, advies en tips over pesten voor kinderen, jongeren, ouders en leerkrachten.

- www.pestten.net

Voor en door slachtoffers. Opgericht door Bob van der Meer.

- www.stopdigitaalpesten.nl

Cyberpesten / veilig internetgebruik / veilige school